

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Zaaknummer: 2020-008304

Onderwerp

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening

Datum voorstel **Datum raadsvergadering**

8 december 2020 2 februari 2021

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Kennis te nemen van het beleidsdocument vroegsignalering schuldhulpverlening
2. De bijgevoegde verordening beslistermijn schuldhulpverlening vast te stellen.
3. Te kiezen voor een verordening die alleen de beslistermijn regelt en dan op de in de wet genoemde maximale termijn van 8 weken.

Inleiding

Op 1 januari 2021 wijzigt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De uitvoering van de Wgs is een bevoegdheid van het college. Bij de behandeling van het wetsvoorstel is in de Kamer een motie aangenomen waardoor er een (beperkte) verordeningplicht geldt voor de Wgs. Die verordening moet vastgesteld worden door de Raad. Wij maken graag van de gelegenheid gebruik om u in bredere zin te informeren over deze wetswijziging.

In GH0 verband is na de pilot “actie op geldzaken” in april 2020 besloten om de beleidsvoorbereiding op de wijziging Wgs gezamenlijk op te pakken. (De raadsinformatiebriefjes over de pilot treft u in de bijlage aan.) Daarvoor is nu een beleidsplan opgeleverd. Het beleidsplan treft u in de bijlage ter kennisname aan. De wijziging van de Wgs is een belangrijke zaak ook gelet op de preventieve acties die gemeenten willen plagen in het sociale domein om grotere problemen te voorkomen.

Argumenten

1.1 Het beleidsadvies geeft een goed inzicht in wat de wijziging van de Wgs inhoudt.

Wat is vroegsignalering van schulden

Het doel van vroegsignalering is vroegtijdig hulp bieden aan inwoners met betalingsachterstanden die zelf nog geen hulpvraag hebben gesteld, zodat schulden niet oplopen en problematisch worden. In een vroeg stadium is het vaak makkelijker om een oplossing te bieden waardoor je zwaardere (schulden)problematiek en duurdere schuldhulpverleningstrajecten voorkomt. Financiële problemen kunnen zowel een oorzaak als gevolg van andere problematieken zijn. Er kan ook ondersteuning op andere leefgebieden worden aangeboden als dat nodig blijkt. Hiermee worden grote(re) maatschappelijke kosten voorkomen die complexe problematiek vaak met zich meebrengt.

Welke signalen gaat de gemeente ontvangen

Ambtelijke bijstand: Niek Hendriks

Zaaknummer 2020-008304

Agendapunt:

Signaalpartners krijgen de plicht om meldingen aan de gemeente door te geven nadat het eigen incassoproces is doorlopen. De signalen worden doorgegeven door energieleveranciers, zorgverzekeraars, waterleveranciers en woningverhuurders. Deze vier signalen zijn opgenomen in de wet als startpunt voor de vroegsignaleringstaak van de gemeente. Andere signalen dan energie, zorgpremie, water en huur worden in de wet niet genoemd; er is bewust gekozen voor een beperkte set signalen¹. Wel is opgenomen dat met een AMvB later nog andere signalen kunnen worden aangewezen.

Zoals eerder in een raadsinformatiebrief aan u gemeld is gaan wij onderzoeken of en hoe signalen over betalingsachterstanden van gemeentelijke belastingen toegevoegd kunnen worden. Dit vergt met name op het gebied van de AVG nog nader onderzoek. Als dat onderzoek is afgerond dan informeren wij uw raad.

Hoeveel signalen gaan we ontvangen

Voor dit beleidsplan is informatie vergaard om een beeld te krijgen bij het aantal te verwachten meldingen van de vier categorieën schuldeisers. De verwachting is dat het om een groot aantal meldingen per maand gaat. Er is evenwel ook nog een mate van onzekerheid.

Wat is de impact van de wet

De impact van de wet is groot. Hulp aanbieden op basis van de aangewezen betalingsachterstanden vraagt van onze gemeente dat wij het vroegsignaleren van schulden opschalen en tot een structurele dienstverlening ontwikkelen. De verplichting tot vroegsignalering van schulden moet stevig verankerd worden in de werkprocessen. Doet de gemeente dat niet dan kunnen schuldeisers het nalatig of in gebreke zijn van een gemeente aangrijpen om drastische maatregelen te nemen, zoals afsluiting van energie, procedure tot uithuiszetting etc. Doet de gemeente het goed dan kunnen op langere termijn hogere kosten van schuldhulpverlening en zorg voorkomen worden. Dat is ook de reden dat vroegtijdige schuldhulpverlening is opgenomen in de maatregelen om stijging in de zorgkosten te beperken.

Wat is de taak van de gemeente

De wetswijziging zorgt ervoor dat het uitwisselen van persoonsgegevens een verplichting wordt voor zowel signaalpartners van vaste lasten als gemeenten. Vervolgens wordt van de gemeente verwacht dat zij op alle ontvangen signalen actie onderneemt en binnen 4 weken rapporteert aan de schuldeiser over de ondernomen actie. In de wet is expliciet opgenomen dat wanneer een schuldhulpverleningstraject wordt gestart, zowel op eigen initiatief van de inwoner of nadat een inwoner is benaderd door gemeente vanuit de vroegsignalering, een beschikking op grond van de Wgs moet worden afgegeven.

De wijze van contact leggen is niet vastgelegd in de wet. In plaats van via een huisbezoek kan dit aanbod bv. ook schriftelijk of telefonisch worden gedaan.

Wij zien 2021 vooral als ontwikkeljaar voor deze nieuwe structurele taak. Pas in de loop van 2021 gaan we echt ontdekken hoeveel signalen we ontvangen, hoeveel werk daarmee gemoeid is en vooral ook wat het effect is van vroegsignalering van schulden.

1.2 Relatie met het lokaal opgaveteam

¹ De selectie is gebaseerd op uitvoerbaarheid voor gemeenten en op het uitgangspunt van de privacyregelgeving om niet meer persoonsgegevens te verwerken dan strikt noodzakelijk (dataminimalisatie).

Agendapunt:

Investeren in preventie en vroegsignalering loont naar onze mening. Investeren in vroegsignalering schulden is één van de items in de aanpak van het lokaal opgaveteam. Dat vergt een investering die zich verderop of later in de keten van zorg terugverdient. Hoe groot die investering is weten we nog niet precies. In het ontwikkeljaar 2021 gaan we ervaring opdoen. Ook weten we nog niet precies wat we gaan terugverdienen verderop in de keten. Bij het opstellen van de Burap 2021-1 en bij het voorbereiden van de begroting 2022 verwachten we meer informatie te hebben.

2.1 Het vaststellen van de verordening is een bevoegdheid van de raad.

De wet regelt dat een beschikking moet worden afgegeven. Deze beschikking betreft een plan van aanpak of een weigering tot schuldhulpverlening. Als er geen termijn in de wet is bepaald is de Algemene wet bestuursrecht van kracht. In zijn algemeenheid moet een beschikking op grond van de AWB binnen 8 weken worden afgegeven. De 2^e Kamer heeft gemeend via een motie te bepalen dat de gemeente specifiek voor de Wgs een verordening over de beslistermijn moet vaststellen. Die verordening ligt nu voor.

3.1. We weten nog niet alles

Wij voeren de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uit vanaf 2012. De wet regelt het maken van een plan en het vaststellen van beleidsregels. Recent is in onze gemeente de nota Meedoen makkelijker maken door uw raad vastgesteld waarin besloten is de uitvoering van de Wgs ongewijzigd te continueren, met dien verstande dat de toevoeging van de vroegsignalering uiteraard opgepakt moet worden. Het beleidsplan en de beleidsregels voldoen in de praktijk. Zoals hierboven aangegeven willen we 2021 vooral zien als een ontwikkeljaar waarin we samen met partners ervaring op willen gaan doen.

Ten aanzien van de beleidsopties in de nieuw vast te stellen verordening hebben we twee keuzes:

1. Alle beleidsopties die nu in beleidsregels vastliggen worden in de verordening geregeld inclusief de beslistermijn.
2. De vast te stellen verordening regelt alleen de beslistermijn.

Zoals aangegeven voldoen de beleidsregels vastgesteld door het college in de praktijk. Door die bevoegdheid bij het college te laten kan hier sneller op geschakeld worden als er aanleiding is om die beleidsregels te wijzigen.

Specifiek ten aanzien van de beslistermijn zijn er ook weer twee opties

1. We hanteren een kortere termijn dan 8 weken.
2. We hanteren de termijn van 8 weken.

Ook hiervoor geldt dat 2021 een ontwikkeljaar is. We hebben al ervaring met de Wgs. Vanuit de praktijk weten we dat een beslistermijn 8 weken al heel kort is. Natuurlijk heeft de inwoner belang bij snelle hulp, maar die hulp kan beter bestaan uit de juiste professional met een luisterend oor die de druk van de ketel haalt dan een "formele" beschikking. Die beschikking geeft namelijk niet meer en niet minder dan toegang tot een schuldhulpverlener, maar geen pasklare oplossing. Als in de praktijk blijkt dat de beschikking eerder afgegeven kan worden, dan gebeurt dat uiteraard. Wij stellen voor in deze eerste verordening de termijn te bepalen op 8 weken.

Agendapunt:

Kantttekeningen

1.1 Veel zaken weten we nog niet

De vroegsignalering biedt zeker kansen. Eerder perspectief voor de inwoner die met achterstallige betalingen te maken heeft. Kansen voor de gemeente om in een vroeg stadium te interveniëren in gezinnen waar problemen zijn of dreigen. We weten nog niet om hoeveel inwoners het gaat. Er zijn landelijke kengetallen, maar bij een eerste toetsing bij Leystromen bleken die kengetallen aan de hoge kant voor onze gemeente. We weten ook nog niet of alle inwoners open staan voor ongevraagde hulp. We hebben ervaring opgedaan in de pilot “actie op geldzaken”, maar de vroegsignalering vanaf 1 januari 2021 is veel breder.

Financiën

De vroegsignalering is een substantiële taak waarvan de omvang nog niet volledig kennen. Als we het goed doen dan kunnen we hogere kosten aan schuldhulpverlening en latere zorgkosten voorkomen. We krijgen geen extra middelen van het Rijk voor deze nieuwe taak. In onze begroting 2021 is € 20.000,00 extra geraamd voor deze nieuwe taak. Die raming was gebaseerd op de veronderstelling dat we toch nog extra geld van het Rijk zouden krijgen. Met het reguliere budget voor schuldhulpverlening, de extra € 20.000,00, extra middelen die in de decembercirculaire 2020 beschikbaar gesteld worden voor armoedebestrijding en door het overhevelen van incidentele middelen voor schuldhulpverlening van 2020 naar 2021 willen wij starten met de uitvoering van deze nieuwe taak. Wij willen het eerste halfjaar ervaring gaan opdoen met de nieuwe wet. Bij het opstellen van de Burap 2021-1 en de begroting 2022 verwachten wij dan meer informatie te hebben.

Samenwerking

In de voorbereiding en in de uitvoering werken we samen in GHO-verband.

Bij het keuzetraject ICT werken we samen in Equalitverband.

In de uitvoering gaan we uiteraard ook samenwerken met alle organisaties die signalen gaan aanleveren. Daarin is Leystromen een belangrijke sub-regionale partner.

Advies Participatieraad

De Participatieraad heeft geadviseerd over de pilot actie op geldzaken en op de nota meedoen makkelijker maken. De Participatieraad is voorstander van vroegsignalering van schulden. De participatieraad stemt in met het beleidsdocument en de keuzes in deze verordening. De volledige tekst van het advies ligt voor u ter inzage.

Communicatie

Wij zijn al gestart met de publieksvoorlichting en de uitvoering op het moment waarop u kennisneemt van dit raadsvoorstel. Er is lang onduidelijkheid geweest over de verordeningsplicht en pas medio oktober ontvingen wij een modelverordening van de VNG.

Agendapunt:

Vervolg

Na vaststelling wordt de verordening elektronisch bekendgemaakt in het Gemeenteblad. In het Goirles Belang wordt hier melding van gemaakt en verwezen naar www.officielebekendmakingen.nl
De verordening wordt toegevoegd aan de databank decentrale regelgeving (CVDR).

Bijlagen

burgemeester en wethouders van Goirle

Mark van Stappershoef, burgemeester
Jolie Hasselman, secretaris

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 december 2020

gelet op de Gemeentewet;

besluit:

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 2 februari 2021.

1. Kennis te nemen van het beleidsdocument vroegsignalering schuldhulpverlening
2. De bijgevoegde verordening beslistermijn schuldhulpverlening vast te stellen.

, de voorzitter

, de griffier

Agendapunt:

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

gelet op artikel 4a, derde lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening;

gelet op de Gemeentewet;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Goirle.

Artikel 1. Beslistermijn schuldhulpverlening

De beschikking tot schuldhulpverlening of de afwijzing ervan, bedoeld in artikel 4a, eerste lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, wordt genomen binnen een termijn van maximaal 8 weken na de dag waarop het eerste gesprek, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van die wet, heeft plaatsgevonden.

Artikel 2 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt de dag na bekendmaking in werking en heeft terugwerkende kracht tot 1 januari 2021.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Goirle.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 6 januari 2021

, de voorzitter

, de griffier